

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนส่งผลต่อการนิเทศการศึกษา
ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี
INNOVATIVE LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS AFFECTING
THE EDUCATIONAL SUPERVISION OF SCHOOLS UNDER THE LOPBURI
SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

ณัฐชา ปันลายนาค¹, สนัน ประจงจิต²,
Nattacha Punlainak¹, Sanan Prachongchit²
คณะศิลปศาสตร์ การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกริก¹,
คณะศิลปศาสตร์ การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกริก²,
Faculty of Liberal Arts, Education Administration, Kirk University¹,
Faculty of Liberal Arts, Education Administration, Kirk University²

Received: July 5, 2025 Revised: July 20, 2025 Accepted: July 25, 2025

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี 2) ศึกษาระดับการนิเทศการศึกษาของโรงเรียน 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารกับการนิเทศการศึกษาของโรงเรียน และ 4) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนส่งผลต่อการนิเทศการศึกษาของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 219 คน สุ่มจากครูผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาความถี่ จากค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และ การวิเคราะห์การถดถอย

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ระดับการนิเทศการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารกับการนิเทศการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี โดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงมาก และ 4) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมด้าน X3 คือ ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม มีค่า $B = 0.398$ ($t = 8.827$ และ $p = .000$) ด้าน X4 คือ ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งนวัตกรรมและเทคโนโลยี มีค่า $B = 0.209$ ($t = 5.541$ และ $p = .000$) ด้าน X1 คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์และกลยุทธ์เพื่อการเปลี่ยนแปลง มีค่า $B = 0.192$ ($t = 5.804$ และ $p = .000$) และด้าน X2 คือ ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ มีค่า $B = 0.124$ ($t = 2.841$ และ $p = .005$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ทั้ง 4 ด้านร่วมกันพยากรณ์ส่งผลต่อการนิเทศการศึกษา ($R = 0.746$) ร้อยละ 74.60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม , การนิเทศการศึกษา , การทำงานเป็นทีม , การวิจัยเชิงปฏิบัติการ

Abstract

This article aimed to: (1) examine the level of innovative leadership of school administrators under the Lopburi Secondary Educational Service Area Office; (2) examine the level of educational supervision in schools; (3) investigate the relationship between the innovative leadership of school administrators and educational supervision; and (4) examine the effect of innovative leadership of school administrators on educational supervision in schools. The sample consisted of 219 teachers working in schools under the Lopburi Secondary Educational Service Area Office, selected through random sampling. The research instrument was a questionnaire with a reliability coefficient of 0.97. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson's product-moment correlation coefficient, and regression analysis.

The research findings revealed that: 1) the innovative leadership of school administrators, both overall and in each dimension, was at the highest level; 2) the level of educational supervision in schools, both overall and in each dimension, was at the highest level; and 3) the relationship between the innovative leadership of school administrators and educational supervision in schools showed a very high positive correlation. and 4) Innovative leadership, specifically aspect X3 (teamwork and participation), had a $B = 0.398$ ($t = 8.827$ and $p = .000$). Aspect X4 (creating an innovative and technological atmosphere) had a $B = 0.209$ ($t = 5.541$ and $p = .000$). Aspect X1 (vision and strategy for change) had a $B = 0.192$ ($t = 5.804$ and $p = .000$), and aspect X2 (creativity and imagination) had a $B = 0.124$ ($t = 2.841$ and $p = .005$). All four aspects were statistically significant at the 0.05 level, significantly predicting 74.60% of the variance in educational supervision ($R = 0.746$), respectively.

Keywords: Innovative Leadership; Educational Supervision; Teamwork; Action Research

บทนำ

ในยุคศตวรรษที่ 21 ที่โลกเผชิญกับการพลิกผันอย่างรุนแรงทางเทคโนโลยีและการเข้าสู่ สังคมฐานความรู้ (Knowledge-based Society) (Fullan, 2013) ระบบการศึกษาถูกเรียกร้องให้ต้องปรับตัวเพื่อผลิตผู้เรียนที่มีสมรรถนะแห่งอนาคต การจะบรรลุเป้าหมายนี้ได้ หัวใจสำคัญอยู่ที่การยกระดับคุณภาพการสอนของครูอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ที่ให้ความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอน ตามที่กำหนดในมาตราที่ 6 ไว้ว่า “การจัดการศึกษา

ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข”

สถานศึกษาในสังคมไทยจำเป็นต้องมีการปรับตัว และเปลี่ยนแปลงกระบวนการจัดการศึกษาให้มีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่รายล้อมไปด้วยสังคมแห่งเทคโนโลยีและนวัตกรรมมากขึ้น สอดคล้องกับ สุกัญญา แซ่ม้อย (2561: 9) ที่กล่าวว่า บริบทของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นสถานศึกษาในยุคดิจิทัลที่ผู้บริหารสถานศึกษานี้ต้องเข้าใจสภาพแวดล้อมที่รายล้อมและส่งผลกระทบต่อ โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีต่อการจัดการเรียนรู้ ซึ่งในสถานการณ์ปัจจุบัน นโยบายของประเทศไทย โดยเฉพาะการดำเนินนโยบายประเทศไทย 4.0 ของรัฐบาลมีการขับเคลื่อนด้วยระบบการสร้างนวัตกรรม ถือว่ามีผลต่อระบบการจัดการศึกษาอย่างมากไม่ว่าจะเป็นผู้เรียน ระบบการเรียนรู้ และครูผู้สอน ที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ความเป็นดิจิทัลมากขึ้น

แนวทางการเปลี่ยนแปลงของระบบการดำเนินการจัดการของสถานศึกษาที่ยุคสมัยปัจจุบันที่เข้าสู่ความเป็นยุคดิจิทัลนั้น จึงไม่ใช่เรื่องง่ายที่จะทำให้มีการเปลี่ยนแปลงได้อย่างชัดเจน ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความจำเป็นต้องมีความเป็นผู้นำทางการศึกษา โดยเฉพาะต้องมีการใช้นวัตกรรม การสร้างคุณค่าการศึกษาของไทยให้เกิดผลิตภาพโดยใช้ทั้งทางด้านความสามารถ ประสบการณ์ ความรับผิดชอบ การมีส่วนร่วม สถานภาพ โดยมองอนาคตมากกว่ามองอดีตและปัจจุบัน มีความเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์ กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ กลยุทธ์การบริหารองค์การทางการศึกษาตามสภาพบริบทสู่ความเป็นเลิศ มีความเป็นผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ต้องจัดการศึกษามุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะในศตวรรษที่ 21 มีความรู้เกี่ยวกับทักษะการจัดการเรียนรู้และนวัตกรรม (ไพฑูรย์ สินลารัตน์, 2561: 18-19)

จากการศึกษาสภาพปัญหา จากแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแผนปฏิบัติการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี พบว่า กระบวนการทำงานของสถานศึกษาครูบางส่วนไม่ปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนการสอน ขาดความคิดสร้างสรรค์ ขาดการสร้างนวัตกรรมที่ทันสมัย ขาดทักษะการสอนที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ การคิดวิเคราะห์ จึงส่งผลทำให้นักเรียนบางส่วนขาดทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่ดี ซึ่งจากผลเหล่านี้ส่วนหนึ่งมาจาก การขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดระบบการนิเทศของผู้บริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้องที่จะเข้าถึงการแนะนำ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันเพื่อให้ครูผู้สอนรับรู้ถึงข้อบกพร่องของการจัดการศึกษาอย่างถ่องแท้ การขาดระบบการนิเทศการศึกษาที่จริงจังนี้ จึงทำให้ครูและบุคลากรยังขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการและวิธีการนิเทศภายในโรงเรียน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี
2. เพื่อศึกษาระดับการนิเทศการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารกับการนิเทศการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี

4. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนส่งผลต่อการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี

สมมติฐานการวิจัย

1. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารกับการนิเทศการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี มีความสัมพันธ์ทางบวก
2. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนอย่างน้อย 1 ตัวแปรที่ส่งผลต่อการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมเป็น การแสดงออก ของผู้นำที่มีความคิดริเริ่ม มีความกระฉับกระเฉงใน การกิจ ความรับผิดชอบ มีการสะท้อนกลับผลการประเมินการ ปฏิบัติงานที่ครบถ้วน เน้นการทำงานอย่างจริงจัง สัมพันธภาพ ของกลุ่มบุคลากรที่มีคุณภาพ และมีความ ไว้วางใจสมาชิกภายในองค์การ (Van de Ven and Chu, 1989)

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมเป็น คุณลักษณะของผู้นำที่ใช้กระบวนการของการสร้างสรรค์บริบททาง นวัตกรรมให้เกิดขึ้นในองค์การ การสร้างบทบาทการเป็นผู้นำนวัตกรรมและการใช้บทบาทผู้นำนวัตกรรมอย่าง สร้างสรรค์ รวมทั้งการ กำหนดโครงสร้าง การตัดสินใจสั่งการ (Porter and Malloch,)

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม คือ การ แสดงออกของ ผู้นำที่มีความสามารถในการเข้าถึงปัญหาหรือโอกาสที่ สลับซับซ้อน และค้นพบ แนวทางในการดำเนินการใหม่ๆ หรือไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน โดยผู้นำหรือผู้บริหาร จะต้องมีความฉลาด ทางนวัตกรรม (Innovative intelligence) เพื่อช่วยให้สามารถตอบสนองและแก้ไขปัญหา ใน สถานการณ์จริงได้ดีขึ้น และช่วยให้เกิดนวัตกรรมในองค์การ มากขึ้นอีกด้วย (Weiss and Legrand, 2021)

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม เป็นการแสดงออกถึง คุณลักษณะของ ผู้นำที่มีสมรรถนะ บุคลิกภาพ บทบาท ความสามารถในการเข้าถึงปัญหาหรือโอกาสที่สลับซับซ้อน สามารถค้นพบแนวทางในการดำเนินการใหม่ ๆ เน้นสัมพันธภาพของกลุ่ม บุคลากรที่มีคุณภาพ และมีความไว้วางใจสมาชิกภายในองค์การ รวมทั้งใช้ กระบวนการของการสร้างสรรค์บริบท ทางนวัตกรรมเพื่อการขับเคลื่อนให้บุคลากรสามารถสร้าง นวัตกรรมใน การสร้าง มูลค่าเพิ่มให้กับ ผลผลิตและการให้บริการอย่างสร้างสรรค์ (กุลชลี จงเจริญ, 2562)

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมมีความสำคัญต่อการบริหารงานของ บุคลากรในองค์การ คือ ช่วยกระตุ้นให้ บุคคลเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน มีจุดเน้น หรือเป้าหมายร่วมกันในการปฏิบัติงาน เกิด สัมพันธภาพที่ดีภายในกลุ่ม เกิดความไว้วางใจ เชื่อใจ ระวังกันในการทำงาน สามารถสร้างแรงบันดาลใจให้กับ บุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานไปสู่ วัตถุประสงค์ขององค์การ นอกจากนี้ยังเป็นประโยชน์ต่อองค์การในการกำหนด ทิศทางขององค์การ อย่างมีกลยุทธ์เชิงนวัตกรรมเพื่อการได้เปรียบในเชิงของการแข่งขัน และในเชิงของคุณภาพ ของผลผลิต การแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ด้วยวิธีการในเชิงสร้างสรรค์อย่างมีกลยุทธ์ การสร้างนวัตกรรม ใหม่ในการ

ผลิตหรือปรับปรุงการผลิตสินค้าและการบริการ การบริหารจัดการด้วยวิธีการทำงาน ในรูปแบบของเครือข่าย และองค์การสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการที่มีความคาดหวังเพิ่มขึ้น จากการใช้บริการขององค์การ และสามารถสร้างวัฒนธรรมองค์การเชิงนวัตกรรมได้ (กุลชลี จงเจริญ, 2562)

องค์การทุก องค์การไม่สามารถ หลีกเลี่ยง การเปลี่ยนแปลงได้ และการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว การเปลี่ยนแปลงนั้นไม่ได้ เกิดขึ้นเฉพาะกับองค์การใดองค์การที่ยังไม่ประสบความสำเร็จ แม้กระทั่งองค์การที่ประสบความสำเร็จ มาแล้ว ก็ต้องปรับเปลี่ยนเช่นกัน การเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันถ้ามองมุมกลับคือการสร้างโอกาสใหม่ ๆ ไม่ว่าจะเป็นการปรับเปลี่ยนมุมมองหรือทัศนคติทั้งในระดับองค์การและระดับบุคคล ดังนั้นผู้บริหาร จึงจำเป็นอย่างยิ่ง ที่ต้องมีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในการบริหารจัดการ (Management) และ ความเป็นผู้นำ (Leadership) เพื่อนำพาองค์กรสู่ความสำเร็จในการเปลี่ยนแปลง ดังนั้นการพัฒนา ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง (อนุสร วรงค์สุวรรณ, 2565)

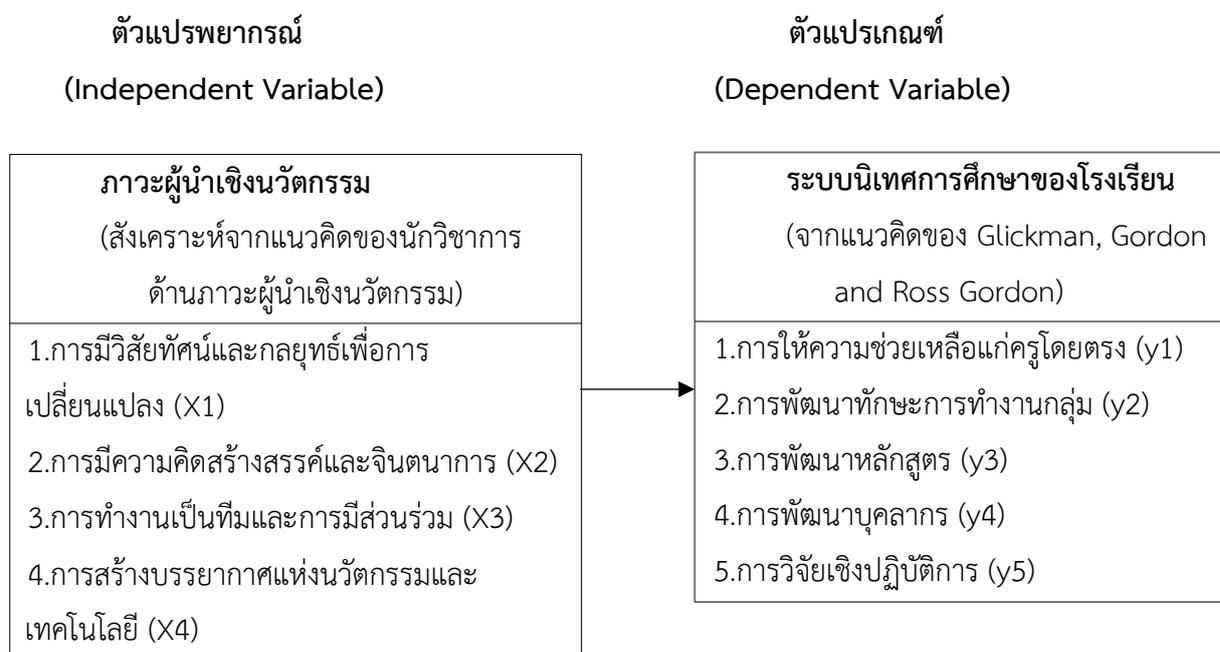
สรุปภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำข้อมูลจากการสังเคราะห์มากำหนดตัวแปรที่ศึกษาให้เกิดความสอดคล้องทั้งหมด 4 ด้าน ดังนี้ 1) การมีวิสัยทัศน์ และกลยุทธ์ เพื่อการเปลี่ยนแปลง 2) การมีความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ 3) การทำงานเป็นทีม และการมีส่วนร่วม และ 4) การสร้างบรรยากาศแห่งนวัตกรรมและเทคโนโลยี

การนิเทศการเรียนการสอนตามแนวคิดของ ได้แบ่งงานนิเทศการเรียนการสอนออกเป็น 5 ด้าน ของนักวิชาการ (Glickman, Gordon and Ross Gordon. 2001). ดังนี้

1. การให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้บริหารในการช่วยเหลือให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อให้ระบบการจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. การพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม Glickman, Gordon and Ross Gordon ได้เสนอบทบาทของผู้นิเทศในการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม เพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอนว่าเป็นวิธีการที่สำคัญอย่างหนึ่งของการนิเทศการศึกษา การพัฒนากลุ่มเป็นกระบวนการสร้างความร่วมมือและความสามัคคีในหมู่ครูและบุคลากร จุดมุ่งหมายคือให้สมาชิกในกลุ่มทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ มีการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน และพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีม
3. การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ นับว่าเป็นหัวใจสำคัญที่ผู้นิเทศและครูต้องให้ความสำคัญ เพราะเป็นกิจกรรมหลักในการจัดการศึกษา
4. การพัฒนาบุคลากร ได้เสนอแนวความคิดในการจัดกิจกรรมพัฒนาครูในการพัฒนาทางวิชาชีพ (Staff Development) ว่าเป็นงานหนึ่งของงานการนิเทศแบบพัฒนา 5 งาน ได้แก่ การช่วยเหลือครูโดยตรง การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาวิชาชีพหรือการพัฒนาบุคลากร และงานวิจัยในชั้นเรียน (Glickman, Gordon and Ross Gordon, 2001).
5. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ เป็นรูปแบบการวิจัยชนิดหนึ่งที่มีมุ่งเน้นกระบวนการเพื่อให้ได้ข้อมูลซึ่งสามารถนำผลวิจัยไปใช้ปรับปรุงการสอนของครูให้ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพสูงสุด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม จากการสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของนักวิชาการทางการศึกษา และการนิเทศการศึกษา ของกลิคแมน, กอร์ดอน และ รอส กอร์ดอน (Glickman, Gordon and Ross Gordon, 2001). ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี จำนวน 25 โรงเรียน

กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie & Morgan (1970) จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) กำหนดสัดส่วนของผู้บริหาร และครู จำนวน 291 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนส่งผลกระทบต่อกานิเทศการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามแบบตรวจสอบสำรวจรายการ (Check list) เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี ประกอบด้วย 1. การมีวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ เพื่อการเปลี่ยนแปลง 2. การมีความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ 3. การทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม และ 4. การสร้างบรรยากาศแห่งนวัตกรรมและเทคโนโลยี

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับระบบนิเทศการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1 ประกอบด้วย 1. การให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง 2. การพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม 3. การพัฒนาหลักสูตร 4. การพัฒนาบุคลากร และ 5. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยแบบสอบถามทั้งตอนที่ 2 และ 3 ซึ่งเป็นแบบสอบถามชนิดจัดลำดับคุณภาพ 5 ระดับ โดยเรียงจากมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม และระบบนิเทศการศึกษา และร่างแบบสอบถามจากหลักการและทฤษฎีเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้ความเห็นชอบ จากนั้นนำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อทำการตรวจสอบความตรงของเนื้อหา และความเหมาะสมกับภาษาที่ใช้ โดยค่าดัชนีความสอดคล้อง เมื่อผู้เชี่ยวชาญส่งผลการพิจารณาแล้ว นำมาคัดเลือกเฉพาะข้อกำหนดที่มีค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาของ แบบสอบถามตั้งแต่ 0.67 – 1.00 จำนวน 40 ข้อมาใช้ จากนั้นจัดทำแบบสอบถามเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขจนมีความสมบูรณ์และความเหมาะสม จากนั้นนำไปทดลองใช้ กับโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน หลังจากที่โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างส่งแบบสอบถามกลับคืนแล้ว จึงนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ได้หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.97

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และดำเนินการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง โดยการไปยื่นเอกสารให้ทางโรงเรียนโดยตรง และรับแบบสอบถามกลับคืน โดยตรวจสอบจำนวนและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ติดตามแบบสอบถามได้ครบ 291 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ตรวจสอบความครบถ้วนของแบบสอบถามที่ได้รับกลับมา วิเคราะห์ สังเคราะห์ และเรียบเรียงข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับ เพื่อนำเสนอเป็นผลของการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา และตรวจสอบความถูกต้องของรูปแบบที่สามารถนำกลับมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาต่อไป

สถิติที่ใช้ในการศึกษา

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาความถี่จากค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และ การวิเคราะห์การถดถอย

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียน ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 25 โรงเรียน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโดยภาพรวม

ข้อ	ด้านภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม	ระดับความคิดเห็น			
		\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1	การมีวิสัยทัศน์และกลยุทธ์เพื่อการเปลี่ยนแปลง	4.51	0.42	มากที่สุด	3
2	การมีความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ	4.44	0.49	มาก	4
3	การทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม	4.58	0.46	มากที่สุด	1
4	การสร้างบรรยากาศแห่งนวัตกรรมและเทคโนโลยี	4.57	0.44	มากที่สุด	2
รวม		4.52	0.38	มากที่สุด	

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$) เมื่อพิจารณาจำแนกตามรายด้านพบว่า ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงสุด ($\bar{X} = 4.58$) รองลงมาคือด้านการสร้างบรรยากาศแห่งนวัตกรรมและเทคโนโลยี ($\bar{X} = 4.57$) ส่วนด้านการมีความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ มีค่าเฉลี่ยอยู่อันดับต่ำสุด ($\bar{X} = 4.44$)

ตารางที่ 2 การนิเทศการศึกษาโดยภาพรวม

ข้อ	ด้านระบบนิเทศการศึกษา	ระดับความคิดเห็น			
		\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1	การให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง	4.56	0.52	มากที่สุด	2
2	การพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม	4.53	0.46	มากที่สุด	3
3	การพัฒนาหลักสูตร	4.49	0.50	มาก	4
4	การพัฒนาบุคลากร	4.61	0.46	มากที่สุด	1
5	การวิจัยเชิงปฏิบัติการ	4.44	0.55	มาก	5
รวม		4.53	0.41	มากที่สุด	

จากตารางที่ 2 พบว่า การนิเทศการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.531$) เมื่อพิจารณาจำแนกตามรายด้านพบว่า ด้านการพัฒนาบุคลากรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงสุด ($\bar{X} = 4.61$) รองลงมาคือด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง ($\bar{X} = 4.56$) ส่วนด้านการการวิจัยเชิงปฏิบัติการ มีค่าเฉลี่ยอยู่อันดับต่ำสุด ($\bar{X} = 4.44$)

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารกับระบบการนิเทศการศึกษาของโรงเรียน

ตัวแปร	x1	x2	x3	x4	y1	y2	y3	y4	y5	totaly
x1	1	.608**	.603**	.452**	.521**	.579**	.493**	.582**	.544**	.652**
x2		1	.773**	.653**	.538**	.774**	.638**	.700**	.511**	.752**
x3			1	.629**	.631**	.755**	.691**	.763**	.565**	.813**
x4				1	.406**	.690**	.700**	.632**	.454**	.685**
y1					1	.615**	.533**	.713**	.518**	.812**
y2						1	.860**	.826**	.469**	.892**
y3							1	.683**	.404**	.825**
y4								1	.625**	.915**
y5									1	.736**

**p<.01

จากตาราง 3 โดยรวมและรายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนกับการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนโดยภาพรวม มีความสัมพันธ์กันเชิงบวกสูงสุด 3 ลำดับ คือ อยู่ในระดับปานกลาง ($r = 0.652$) ที่มีความสัมพันธ์สูงสุด 3 ระดับ คือ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตร ($y3$) กับด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม ($y2$) ($r = 0.860$) 2) ด้านการพัฒนาบุคลากร ($y4$) กับด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม ($y2$) ($r = 0.826$) และ 3) ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ ($x2$) กับ ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม ($y2$) ($r = 0.774$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4 ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนส่งผลต่อการนิเทศการศึกษาของโรงเรียน

Model	Unstandardized		Standardized		t	p-value.
	Coefficients		Coefficients			
	B	Std. Error	Beta			
(Constant)	0.327	0.153	-		2.136	.034
การพัฒนาหลักสูตร (x3)	0.398	0.045	0.440		8.827	.000
การพัฒนาบุคลากร (x4)	0.209	0.038	0.224		5.541	.000
การให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง (x1)	0.192	0.038	0.197		5.084	.000
การพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม (x2)	0.124	0.044	0.146		2.841	.005

R=0.866^d, R Square = 0.749, Adjusted R Square = 0.746, Std. Error of the Estimate=0.21164

จากตารางที่ 4 โดยรวมและรายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ด้าน X3 คือ ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม มีค่า B = 0.398 (t = 8.827 และ p = .000) ด้าน X4 คือ ด้านการสร้างบรรยากาศแห่ง

นวัตกรรมและเทคโนโลยี มีค่า $B = 0.209$ ($t = 5.541$ และ $p = .000$) ด้าน X_1 คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์และกลยุทธ์เพื่อการเปลี่ยนแปลง มีค่า $B = 0.192$ ($t = 5.804$ และ $p = .000$) และด้าน X_2 คือ ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ มีค่า $B = 0.124$ ($t = 2.841$ และ $p = .005$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ทั้ง 4 ด้านร่วมกันพยากรณ์ส่งผลต่อการนิเทศการศึกษา ($R = 0.746$) ร้อยละ 74.60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ

สามารถเขียนสมการพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนโดยภาพรวมในรูปคะแนนดิบและ คะแนนมาตรฐาน คือ

$$\hat{Y} = 0.327 + 0.398 (X_3) + 0.209 (X_4) + 0.192 (X_1) + 0.192 (X_1)$$

$$\hat{Z} = 0.440Z (X_3) + 0.224Z (X_4) + 0.197Z (X_1) + 0.146Z (X_2)$$

บทสรุป

ผลการศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนกับการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรีโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม รองลงมา คือ ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งนวัตกรรมและเทคโนโลยี และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ

2. การนิเทศการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรีโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ด้านการพัฒนาบุคลากร รองลงมา คือ การให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การวิจัยเชิงปฏิบัติการ

3. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนโดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงเส้นระดับสูง ในทิศทางบวกกับการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

4. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ด้าน X_3 คือ ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม มีค่า $B = 0.398$ ($t = 8.827$ และ $p = .000$) ด้าน X_4 คือ ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งนวัตกรรมและเทคโนโลยี มีค่า $B = 0.209$ ($t = 5.541$ และ $p = .000$) ด้าน X_1 คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์และกลยุทธ์เพื่อการเปลี่ยนแปลง มีค่า $B = 0.192$ ($t = 5.804$ และ $p = .000$) และด้าน X_2 คือ ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ มีค่า $B = 0.124$ ($t = 2.841$ และ $p = .005$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ทั้ง 4 ด้านร่วมกันพยากรณ์ส่งผลต่อการนิเทศการศึกษา ($R = 0.746$) ร้อยละ 74.60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณของการนิเทศการศึกษาของโรงเรียน และตัวพยากรณ์ มีค่าเท่ากับ 2.136 มีอำนาจพยากรณ์ ร้อยละ 86.60 และค่าความคลาดเคลื่อนที่จะเกิดจากการพยากรณ์เท่ากับ 0.211

อภิปรายผล

1. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารได้ให้ประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรตามข้อมูลสะท้อนกลับจากการสอนและผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Roscorla (2010) มองว่าผู้นำเชิงนวัตกรรมต้องไม่เพียงแต่มีไอเดียใหม่ แต่ต้องสามารถสร้างระบบและวัฒนธรรมที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงได้จริง โดยใช้ความร่วมมือของทีม การจัดการความรู้ และการใช้เทคโนโลยี อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งมีความรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น และ เนาวรัตน์ เยาวนาถ (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอำเภอกำแพงเพชร เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร สถานศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ การทำงานเป็นทีม การสร้างแรงจูงใจให้แก่บุคลากร การมอบหมายงาน/การกระจายอำนาจ ความสามารถในการเรียนรู้เพื่อสร้าง นวัตกรรม การมีวิสัยทัศน์เพื่อการเปลี่ยนแปลง การสร้างบรรยากาศแห่งนวัตกรรมการศึกษา กล้าเสี่ยงและกล้า ตัดสินใจ การมีความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการตามลำดับ 2) แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของ ผู้บริหารสถานศึกษาพบว่า 1) ควรศึกษาข้อมูล และยอมรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบัน นำความรู้ที่ ได้รับมาพัฒนาวิสัยทัศน์ของสถานศึกษายึดหลักความเป็นจริง 2) ควรมีการจัดทำแผนพัฒนารายบุคคล และเข้า ร่วมกิจกรรมทางวิชาการต่างๆ 3) ควรปรับตัวให้เข้ากับบุคลากรในทีมของตนเอง และศึกษาเรียนรู้งานใน สถานศึกษา 4) ควรศึกษาหาความรู้หรือข้อมูล รวมทั้งกฎหมายต่างๆ โดยยึดถือความถูกต้องของการทำงาน ตามระเบียบแบบแผน 5) ควรใช้ความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมเทคโนโลยีใหม่ๆนำมาใช้ในสถานศึกษา ควรเผยแพร่ ความรู้ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมให้แก่บุคลากร 6) ควรศึกษาข้อมูลจากต้นแบบที่ประสบความสำเร็จด้านการ พัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม นำมาปรับใช้ในสถานศึกษาพร้อมทั้งแสวงหาแนวคิดในการทำงานรูปแบบ ใหม่ๆ 7) ควรมีการแลกเปลี่ยนรู้กับบุคคลอื่น เพื่อศึกษาวิธีการสร้างแรงจูงใจแก่บุคลากร และ 8) ควรศึกษา หรือเรียนรู้ความถนัด ความสามารถของบุคลากร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการมอบหมายงานและการกระจาย อำนาจให้ดียิ่งขึ้น 2. การนิเทศการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาจำแนกตามรายด้านพบว่า ด้านการพัฒนาบุคลากรมีค่าเฉลี่ยอยู่ใน ระดับสูงสุด โดยหัวข้อประเด็นด้านโรงเรียนจัดอบรม/พัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ ใหม่ๆ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในประเด็นนี้ สะท้อนให้เห็นถึงว่าผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี เน้นการพัฒนาครูให้เกิดความรู้ และทักษะใหม่ๆด้านต่างๆ เพื่อให้กระบวนการทำงาน ภายใต้งค์กรเกิดความมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. การนิเทศการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนจัดอบรม/พัฒนา ครูอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะใหม่ๆ ผู้บริหารสนับสนุนการศึกษาต่อหรือการฝึกอบรมเพิ่มเติมซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรีย์มาส สุขกลี (2560) ได้ทำวิจัยเรื่อง รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาชั้น พื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาความต้องการนิเทศภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน พบว่า ผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอนมีความต้องการในการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน โดย

เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง ด้านการพัฒนาทักษะด้านการทำงานกลุ่ม และด้านการพัฒนาหลักสูตร 2) ร่างรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 1) ด้านการให้ความช่วยเหลือครูโดยตรง 2) ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม 3) ด้านการเสริมสร้างกระบวนทัศน์ทางวิชาชีพ 4) ด้านการพัฒนาหลักสูตร 5) ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการ 3) ผลการตรวจสอบคุณภาพจากการทดลองใช้รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีคุณภาพโดยรวมรายด้านและรายข้อ อยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับ คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม 4) ผลการทดลองใช้รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีคุณภาพโดยภาพรวมรายด้านและรายข้อ อยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับ คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม 5) ผลการศึกษาประสิทธิภาพของรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามสถานภาพในการปฏิบัติงานทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพของรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมและรายมาตรฐานอยู่ในระดับมาก

3 ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมกับการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนโดยภาพรวม มีความสัมพันธ์กันเชิงบวกสูงสุด 3 ลำดับ คือ อยู่ในระดับปานกลาง ($r = 0.652$) ที่มีความสัมพันธ์สูงสุด 3 ระดับ คือ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตร ($y3$) กับด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม ($y2$) ($r = 0.860$) 2) ด้านการพัฒนาบุคลากร ($y4$) กับด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม ($y2$) ($r = 0.826$) และ 3) ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ ($x2$) กับด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม ($y2$) ($r = 0.774$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารได้ให้ประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรตามข้อมูลสะท้อนกลับจากการสอนและผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน และโรงเรียนจัดอบรม/พัฒนาครูอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะใหม่ๆ ผู้บริหารสนับสนุนการศึกษาต่อหรือการฝึกอบรมเพิ่มเติม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปรีวัฒน์ ยืนยิ่ง (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา วิทยาลัยเทคนิคอุบลราชธานี ผลการศึกษาพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา วิทยาลัยเทคนิคอุบลราชธานีอยู่ในระดับมากทั้งโดยรวมและรายด้าน 2) ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา วิทยาลัยเทคนิคอุบลราชธานี จำแนกตามประสบการณ์และประเภทวิชาที่ปฏิบัติงานโดยรวมและรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การบริหารองค์กรนวัตกรรมผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความสามารถในการวินิจฉัยองค์กร ส่งเสริมให้บุคลากรคิดค้นและปรับปรุงสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ให้ความสำคัญกับการจัดการความรู้ นำระบบเครือข่ายและระบบเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้ในการพัฒนานวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง

4 ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม โดยรวมและรายด้าน พบว่า ด้าน X3 คือ ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม มีค่า $B = 0.398$ ($t = 8.827$ และ $p = .000$) ด้าน X4 คือ ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งนวัตกรรมและเทคโนโลยี มีค่า $B = 0.209$ ($t = 5.541$ และ $p = .000$) ด้าน X1 คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์และกลยุทธ์เพื่อการเปลี่ยนแปลง มีค่า $B = 0.192$ ($t = 5.804$ และ $p = .000$) และด้าน X2 คือ ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ มีค่า $B = 0.124$ ($t = 2.841$ และ $p = .005$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ทั้ง 4 ด้านร่วมกันพยากรณ์ส่งผลกระทบต่อการนิเทศการศึกษา ($R = 0.746$) ร้อยละ 74.60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนในการพัฒนาโรงเรียน

ผู้บริหารสนับสนุนการคิดริเริ่มสิ่งใหม่ๆ ในการทำงานผู้บริหารส่งเสริมการทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาโรงเรียน
 ผู้บริหารสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทิพวรรณ สำเภาแก้ว
 (2564) ได้ศึกษา วิจัย เรื่องปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ผลการศึกษา พบว่า 1) ปัจจัยการบริหารของสถานศึกษา สังกัด
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สระบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิภาพของ
 สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดย
 เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนา สถานศึกษา ด้าน
 ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ด้านความสามารถในการ พัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติ
 ทางบวก ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ 51 ทางการเรียนสูง ตามลำดับ 3) ปัจจัยการ
 บริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 4) ปัจจัยด้านบริหารด้านนโยบายและการปฏิบัติ ด้านลักษณะ
 สภาพแวดล้อม ด้านลักษณะบุคคล และด้านลักษณะองค์การสามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพของสถานศึกษา
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 ได้โดยมีค่าอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 76.70 และสอดคล้องกับ
 งานวิจัยของ รัตนา เหลืองงาม (2562) ได้ศึกษา เรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่
 ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จันทบุรี เขต 1 ผล
 การศึกษา พบว่า 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยรวม อยู่ในระดับมาก 2)
 ประสิทธิภาพของสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย
 ได้แก่ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการมีส่วนร่วม ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู ด้านการ
 บริหารทรัพยากรทางการศึกษา ด้านความสามารถ ในการพัฒนาสถานศึกษา และด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 ตามลำดับ 3) ภาวะผู้นำของ ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิภาพของสถานศึกษา มี
 ความสัมพันธ์ทางบวก ในระดับสูงมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 4) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร
 สถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

องค์ความรู้ใหม่

แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม จากการสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำ
 เชิงนวัตกรรมของนักวิชาการทางการศึกษา และการนิเทศการศึกษา ของกลิคแมน, กอร์ดอน และ รอส กอร์ด
 ดอน (Glickman, Gordon and Ross Gordon) ดังภาพที่มีเนื้อหา ดังนี้ 1.ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม
 ประกอบด้วย 1)การมีวิสัยทัศน์และกลยุทธ์เพื่อการเปลี่ยนแปลง 2)การมีความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ 3)
 การทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม 4)การสร้างบรรยากาศแห่งนวัตกรรมและเทคโนโลยี 2.ระบบนิเทศ
 การศึกษาของโรงเรียน ประกอบด้วย 1)การให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง 2)การพัฒนาทักษะการทำงาน
 กลุ่ม 3)การพัฒนาหลักสูตร 4)การพัฒนาบุคลากร 5.การวิจัยเชิงปฏิบัติการ ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารควรประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรตามข้อมูลสะท้อนกลับจากการสอนและผลสัมฤทธิ์ข้อ
2. ผู้เรียนผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้
3. ผู้บริหารควรจัดอบรม/พัฒนาครูอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะใหม่ๆ
4. ผู้บริหารควรสนับสนุนการศึกษาต่อหรือการฝึกอบรมพัฒนาครูและนักเรียนเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป

1. ผู้บริหารควรศึกษาวิจัยการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีกลายเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมโรงเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
2. ผู้บริหารควรศึกษาวิจัยการเชื่อมโยงหลักสูตรให้สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาและความต้องการของท้องถิ่นในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขนาดใหญ่กรณีศึกษา
3. ผู้บริหารควรศึกษาวิจัยการพัฒนาครูด้านการจัดอบรมหรือให้คำปรึกษาเกี่ยวกับวิธีการทำวิจัยทางการศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาก่อตั้งศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กุลชลี จงเจริญ. (2562). *ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม*. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช,
- เนาวรัตน์ เยาวนาถ. (2562) *แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต 2. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช).*
- ปรีวัฒน์ ยืนยง. (2563). *ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา วิทยาลัยเทคนิคอุบลราชธานี. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชธานี).*
- ไพฑูรย์ สิ้นลารัตน์. (2561). *การศึกษา 4.0 เป็นยิ่งกว่าการศึกษา. โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*

- ไพฑูริย์ สิ้นลารัตน์. (2561). *ความเป็นผู้นำทางการศึกษา*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิพวรรณ สำเภาแก้ว. (2564). *ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2*. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์).
- รัตนา เหลืองงาม. (2562). *การบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี*. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี).
- สุกัญญา แซ่มซอย. (2561). *การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล*. โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุกัญญา แซ่มซอย. (2555). *รูปแบบภาวะผู้นำเชิงพุทธวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร).
- สุรีย์มาส สุขกลี. (2560). *การพัฒนารูปแบบการนิเทศการศึกษาแบบบูรณาการเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก*. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- อนุสรรา สุวรรณวงศ์. (2565). *ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม*. เข้าถึงเมื่อ 23 มิถุนายน 2565. เข้าถึงได้จาก <http://pracharathschool.go.th/bestpractices/detail/52233>
- Glickman, Carl D., and others. (2001). *Supervision and Instructional Leadership a Developmental Approach*. U.S.A.: Allyn and Bacon,
- Gordon, Judith R., and others. (1990). *Management and Organization*. Boston: Allyn and Bacon,
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610.
- Tanya, R. (2010). The 7 Steps to Innovative Leadership. Retrieved July 10, 2016, from <http://www.centerdigtaled.com/polity/The-7-Elements-of-innovativeLeadership.html>.
- Van de Ven, A. H., and Y. A. Chu. (1989). *A Psychometric Assessment of the Minnesota Innovation Survey*. New York: Harper & Row,
- Weiss, S. D., and P. C. (2011). *Legend. Innovative Intelligence*. Ontario: John Wiley & Sons,